

Jules
Verne

Dva roky prázdnin

Dva roky prázdnin

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Cover © Daniel Pocar, 2024
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024
ISBN 978-80-277-4716-0 pdf

Jules
Verne

Dva roky prázdnin

přeložil Bohumil Čermák

$\frac{1}{4}$
00

Předmluva

Dost robinzonů udržovalo v napětí zvědavost našich mladých čtenářů. Daniel Defoe ve svém nesmrtelném *Robinsonu Crusoe* uvedl na jeviště jediného člověka, Wyss ve svém *Švýcarském Robinsonovi* rodinu, Cooper v *Crateru* společnost s jejími četnými živly. V *Tajuplném ostrově* jsem vylíčil vědce vydané útrapám takové situace. Ještě byl vymyšlený *Robinson dvanáctiletý*, *Robinson ledovců*, *Robinson dívčí* a tak dále. Přestože existuje nekonečný počet románů tvořících kruh robinzonů, zdálo se mi, aby byl úplný, že zbývalo ukázat ještě skupinu osmi až třináctiletých dětí opuštěných na ostrově, zápasících o život uprostřed vášní vzbuzených růzností národnosti – zkrátka celý ústav robinzonů.

Z druhé strany jsem se ve svém *Patnáctiletém kapitánovi* pokusil ukázat, co zможou statečnost a rozvaha dítěte vydaného nebezpečím a nesnázím, zodpovědnosti daleko přesahující jeho věk. Pokládal jsem tedy za vhodné, jestliže poučení obsažené v té knize bylo pro všechny prospěšné, že zasluhovalo být doplněné.

Za tímto dvojím účelem bylo napsané toto nové dílo.

Jules Verne

Kapitola I.

Bouře – zbloudilý škuner – čtyři chlapci na palubě Seagullu – přední plachta roztrhaná – návštěva útrobu jachty – napůl zardoušený plavčík – vlna na zádi – vidina země ranními mlhami – bradlo

V noci devátého března 1860 splývala mračna natolik s oceánem, že zrak pronikal sotva na několik sáhů.

Na tomto rozbouřeném oceánu, jehož vlny se tříštily v matném svitu, se hnala lehká loď téměř bez plachtoví.

Byla to jachta o výtoku sto tun – škuner – označení, jaké dávali v Anglii a v Americe goeletám.

Tento škuner se nazýval *Seagull*, ale marně bychom se snažili přechíst toto jméno na jeho desce na zádi, protože ji jakási náhoda – úder vln nebo srážka – zčásti od lodí odtrhla.

Bylo jedenáct hodin v noci. V těchto zeměpisných šířkách byly na začátku měsíce března noci ještě krátké. Před pátou hodinou ranní se objevovaly první denní záblesky. Ale byla by nebezpečí, která *Seagull* ohrožovala, menší, kdyby prostor osvětlovalo slunce? Nebyla křehká loď stále vydaná napospas vlnám? Zajisté, jedině zmírnění přívalu vln a utišení vichru mohlo zachránit loď od nejhroznějšího ztroskotání – od ztroskotání

na širém oceánu daleko od jakékoli pevniny, na níž by ti, kteří zůstali naživu, snad mohli najít spásu!

Na zádi *Seagullu* stáli u kormidelního kola tři chlapci, jeden ve věku čtrnácti let, druzí dva třináctiletí a kromě nich dvánáctiletý plavčík, černoch. Zde napínali všechny své síly, aby se vyrovnali přívalům, které hrozily vrhnout jachtu na bok. Byla to těžká práce, protože kolo, které se točilo i přes jejich náma-
hu, mohlo jimi mrštít přes zábradlí lodi. Krátce před půlnocí udeřilo takové množství vody na bok jachty, že jen zázrakem neztratila své kormidlo.

Chlapci, kteří byli přívalem povaleni, byli přesto schopni se hned zdvihnout.

„Slouží ještě kormidlo, Briante?“ zeptal se jeden z nich.

„Ano, Gordone,“ odpověděl Briant, který se postavil na své místo a zachoval veškerou chladnokrevnost.

Pak se obrátil ke třetímu a dodal:

„Držme se statečně, Doniphane, a neztrácejme odvahu! Jsou tu ještě jiní, které máme zachránit.“

Těchto několik slov promluvil anglicky, ačkoli přízvuk ukazoval na Briantův francouzský původ.

Briant se obrátil k plavčíkovi:

„Nejsi zraněný, Moko?“

„Ne, pane Briante,“ odpověděl plavčík. „Především se snažme vést jachtu proti vlnám, jinak se ocitneme v nebezpečí, že se potopíme!“

V tu chvíli se rychle otevřely dveře krytého schodiště, které vedlo do salonu škuneru. Ve výši paluby se ukázaly dvě malé hlavy a zároveň hlava psa, jehož štěkot byl slyšet.

„Briante! Briante!“ zavolal devítiletý chlapec. „Co se to teď děje?“

„Nic, Iversone, nic!“ odpověděl Briant. „Hleď's Dolem rychle odejít, a to okamžitě!“

„My máme moc velký strach!“ řekl druhý chlapec, který byl o něco mladší.

„A ostatní?“ zeptal se Doniphan.

„Ostatní také!“ odvětil Dole.

„Nuže, vzdalte se!“ velel Briant. „Zavřete se, ukryjte se pod své pokrývky, zavřete oči a nebudete mít strach! Nehrozí žádné nebezpečí!“

„Pozor! Opět vlna!“ zvolal Moko.

Strašná rána udeřila do zádi jachty. Tentokrát se vlny našťěstí nepřevalily, kdyby voda vnikla dovnitř dveřmi schodiště, nemohla by se příliš zatížená jachta zdvihnout na hřeben vlny.

„Ustupte!“ zvolal Gordon. „Ustupte, nebo si s vámi promluví!“

„Nuže, ustupte, maličci!“ připojil Briant přívětivějším hlasem. Obě hlavy zmizely v té chvíli, kdy jiný chlapec, jenž se objevil na zábradlí schodiště, řekl:

„Nepotřebuješ nás, Briante?“

„Ne, Baxtere,“ odvětil Briant. „Cross, Webb, Service, Wilcox a ty zůstaňte u malých! My čtyři to zvládneme!“

Baxter zavřel zevnitř dveře.

Copak byly skutečně jen děti na tomto škuneru hnaném uragánem? – Ano, nikdo jiný, jen děti! – A kolik jich bylo na lodi? – Patnáct včetně Gordona, Brianta, Doniphana a plavčíka. – Za jakých okolností vstoupili na loď? – To se brzy dozvíme.

A na jachtě nebyl žádný muž? Žádný kapitán, který by jí velel? Žádný námořník, jenž by ji ovládal svými rukama? Žádný kormidelník, který by ji řídil uprostřed této bouře? – Nikoli! Žádný! Rovněž nikdo na lodi by nemohl přesně říci, na kterém místě tohoto oceánu se *Seagull* nacházel. A kterého oceánu? Největšího ze všech! Tichého oceánu, který se prostíral v šíři dvou tisíc mil od australského a novozélandského pobřeží až k pobřeží Jižní Ameriky.

Jak se to všechno stalo? Zmizelo mužstvo škuneru při nějaké pohromě? Unesli je malajští piráti a zanechali na lodi jenom mladé cestovatele odkázané samy na sebe, z nichž nejstaršímu bylo sotva čtrnáct let? Loď o výtlaku sto tun potřebovala nejméně kapitána, kormidelníka a pět nebo šest mužů, a z tohoto počtu nevyhnutelného k řízení zbýval jediný plavčík! A pak, odkud připlouval tento škuner, ze které části australského pobřeží nebo ze kterého souostroví oceánu? A jak už dlouho a za jakým účelem? Na tyto otázky, které by nezapomněl položit žádný kapitán, kdyby potkal *Seagull* v této odlehlé části Tichého oceánu, by nepochybně dovedly tyto děti odpovědět. Nebyla však vidět žádná loď, žádná z těch transatlantských lodí, jejichž cesty se křížovaly na hladině oceánu, ani žádné z kupeckých plavidel, parních nebo plachetních, které obyvatelé Evropy a Ameriky posílali po stech do přístavů Tichého oceánu. A i kdyby některá z těchto lodí, tak mocná svými stroji nebo plachetní soustavou, plula v těchto končinách, nemohla by zcela zaměstnaná bojem s bouří připlout na pomoc jachtě, kterou oceán zmítal jako míčem.

Zatím se Briant a jeho kamarádi snažili o to, aby se škuner nepoložil na bok, buď na jeden, nebo na druhý.

„Co budeme dělat?“ řekl konečně Doniphan.

„Všechno, co je možné, abychom se s boží pomocí zachránili!“ odpověděl Briant.

To řekl tento chlapec ve chvíli, kdy by si i nejenergičtější muž sotva mohl uchovat nějakou naději.

Skutečně, bouře znásobila svou prudkost. Vichr fičel jako blesk, jak říkali námořníci, a tento výraz byl zcela případný, neboť rány do *Seagullu* se podobaly ranám blesku. Ostatně už osmačtyřicet hodin byla loď odstrojená – její velký stěžeň byl zlomený čtyři stopy nad palubou a nebylo možné napnout velkou plachtu, pomocí níž by mohla být bezpečně řízená. Zadní

plachta zbavená vrchního ráhna se držela ještě dobře, ale bylo už možné předvídat okamžik, kdy spadne na palubu odtržená od krajních provazů. Na přídí se třepetaly cáry malé plachty a třaskaly jako rány z pušek. Z celého plachtoví zbývala už jen zadní plachta, které hrozilo roztržení, a chlapci neměli sílu potřebnou ke stažení posledního svlaku, aby se tím zmenšila její plocha. V této úpravě by se škuner už nemohl udržet v proudu větru, vlny by jej položily napříč, vítr převrátil, ponořil by se a jeho posádka by s ním zmizela v hlubinách.

Dosud se neukázal žádný ostrov na širém oceánu a žádná pevnina na východě! Nechat se vrhnout na pobřeží by byl hrozný způsob, ale přesto by se tito chlapci před ním nezastavili a zvolili by ho raději než snášet hrůzy nekonečného oceánu. Pobřeží, ať je jakékoli, se svými prohlubněmi, se svými bradly, o něž burácejí děsné nárazy vichru, pobřeží, do jehož výběžků bez ustání hřmí, o tomto pobřeží se domnívali, že by bylo jejich spásou, že by jím byla pevná země místo tohoto oceánu, jenž byl připravený rozevřít se pod jejich nohama.

A tak se snažili spatřit nějaké světlo nebo oheň, k němuž by zamířili svou přídílí.

Žádný paprsek se však v této hluboké noci neukazoval! Tu náhle, asi v jednu hodinu po půlnoci, strašný praskot přehlušil fíčení větru.

„Stěžeň zadní plachty je zlomený!“ vykřikl Doniphan.

„Ne!“ odpověděl plavčík, „to je plachta, která se odtrhla od krajních provazů!“

„Je nutné se jí zbavit,“ řekl Briant. „Gordone, zůstaň u kormidla s Doniphanem, a ty, Moko, pojď se mnou!“

Měl-li Moko jako plavčík nějaké námořnické vědomosti, Briantovi také vůbec nechyběly, protože už probrázdil Atlantský i Tichý oceán. Když připlouval z Evropy do Tichomoří, seznámil se poněkud s řízením lodi. To nám vysvětluje, proč

ostatní chlapci, kteří ničemu nerozuměli, uznali za vhodné svěřit Mokovi a jemu starost o řízení škuneru.

Během okamžiku se Briant a plavčík statečně dostali na záď jachty. Pokud nechtěli, aby loď byla převrácená na bok, bylo nutné za každou cenu se zbavit zadní plachty, která se na spodní části nadula jako ohromný pytel a tím uváděla škuner do kymácivého pohybu, až se palubou dotýkal hřebenů vln. V tom případě by se už nemohl zdvihnout, jedině že by byl utatý stěžen zadní plachty u paty, kdyby byly napřed rozlomené kovové obruče, které jej svíraly. Ale jak to měli tito chlapci provést?

Za takových tristních okolností projeвили Briant a Moko neobyčejnou obratnost. Pevně odhodlaní zachovat co nejvíc plachtoví, aby udrželi *Seagull* po větru, dokud by trvala bouře, pokusili se s úspěchem uvolnit lano zadní plachty, které kleslo až na čtyři nebo pět stop nad palubou. Cáry zadní plachty odřízli nožem, její spodní cípy stáhli dvěma provazy a upevnili ke kúlům zábradlí paluby, přičemž se oba stateční chlapci ocitli desetkrát v nebezpečí, že budou smeteni vlnami.

S tímto na nejmenší míru redukováným plachtovím mohl škuner zachovat směr, kterým se už dávno ubíral. Už samo jeho těleso poskytovalo větru dost opory, aby je hnál rychlostí torpéda. Především se jednalo o to, uniknout vlnám rychlejším úprkem, než byl jejich, tak aby je nestihlo několik nárazů vln do zádi lodi. Když vykonali svou práci, vrátili se Briant a Moko ke Gordonovi a Doniphanovi, aby jim pomohli řídit loď.

V té chvíli se otevřely dveře schodiště podruhé. Někáký chlapec vystrčil hlavu. Byl to Jacques, Briantův bratr, o tři roky mladší.

„Co chceš, Jacquesi?“ zeptal se ho bratr.

„Pojď sem, pojď sem!“ odpověděl Jacques, „voda vnikla až do salonu!“

„Je to možné?“ zvolal Briant.

Zamířil ke schodišti a rychle sestupoval dovnitř.

Salon byl slabě osvětlený lampou, kterou vlnobití prudce pohybovalo. V jejím svitu byl vidět tucet dětí na divanech a na lůžkách lodi *Seagull*. Nejmenší z nich – bylo jim asi osm nebo devět let – se držely jeden druhého a byly plné strachu.

„Nemusíte se ničeho obávat!“ řekl Briant, jenž je chtěl především uklidnit. „Jsem zde! Nemějte strach!“

Pak prohlížel při světle lucerny podlahu salonu a mohl zjistit, že se malé množství vody přelévalo od jednoho boku jachty ke druhému. Kudy vnikla tato voda? Prosakovala nějakou trhlinou boků? To musel ihned zjistit.

Před salonem se nacházela velká místnost, pak jídelna a místnost pro mužstvo. Briant proběhl těmito prostory a zjistil, že voda nevnikala ani nad čarou ponoru, ani pod ní. Tato voda shromážděná na zádi pozdvihnutím přídě jachty pocházela z vln oceánu, které se převálily přes příd' a vnikly schodištěm místnosti pro mužstvo v jakémsi malém množství do nitra. Nebylo to tedy vůbec nebezpečné. Briant uklidnil své kamarády, prošel salonem a poněkud uspokojený zaujal opět své místo u kormidla. Škuner byl velmi důkladně stavěný a nově obitý dvojitým měděným pláštěm, nepropouštěl vodu a mohl vzdorovat nárazům vln.

Byla tedy jedna hodina po půlnoci. V této noční chvíli, při ještě temnějším rozprostření mraků, se bouře stále víc rozpoutávala. Jachta se pohybovala, jako by byla zcela ponořená do množství vody. Ostrý křik racků pronikal vzduchem. Nebylo možné soudit z jejich přítomnosti, že nablízku byla země? Nikoli, neboť bylo možné se s nimi setkat na sta mil od pobřeží. Ostatně, když nemohli vzdorovat vzdušnému proudu, nechali se jím tito ptáci bouřliváci unášet jako škuner, jehož rychlost by žádná lidská síla nemohla zadržet.

O hodinu později byl na lodi slyšet nový praskot. Zbytek zadní plachty se rozlétl na kusy a cáry z plachty mihotaly se vzduchem, podobné ohromným rackům.

„Už nemáme plachty!“ zvolal Doniphan, „a nemůžeme si pořídit jiné!“

„Co na tom!“ odpověděl Briant. „Buď si jistý, že nepoplujeme pomaleji.“

„Krásná odpověď!“ řekl na to Doniphan. „Kdyby to ovšem byl pravý způsob, jak řídit loď.“

„Pozor na vlny ze zádi!“ přerušil je Moko. „Musíme se pevně držet, jinak budeme smeteni.“

Plavčík nedokončil svou větu, když se několik tun vody přehnalo přes záď. Briant, Doniphan a Gordon byli vrženi na schodiště, kde se zachytili, ale plavčík zmizel se spoustou vody, která se převalila ze zádi na příď *Seagullu* a odnesla část stěžňoví, oba čluny a jolu, ačkoli ji umístili uvnitř, pak několik břevna a schránku na buzolu. Zábradlí bylo přívalem sraženo a voda se mohla prudčeji přelít. Okolnost, která zachránila jachtu před nebezpečím potopení pod touto ohromnou zátěží.

„Moko! Moko!“ zvolal Briant, jakmile mohl promluvit.

„Nebyl smeten do oceánu?“ ozval se Doniphan.

„Pravděpodobně! Není jej vidět, není jej slyšet,“ řekl Gordon, který pobíhal po palubě.

„Je nutné ho zachránit, musíme mu hodit záchranný pás a lana,“ odpověděl Briant a hlasem, který silně zazněl v několika okamžicích nastalého ticha, znovu zvolal:

„Moko! Moko!“

„Zde jsem! Zde jsem! Pomozte!“ odpověděl plavčík.

„Není v oceánu,“ řekl Gordon. „Jeho hlas přichází z přídě škuneru!“

„Zachráním ho!“ zvolal Briant.

A velice opatrně se posouval po palubě, vyhýbal se úderům tyčí houpajících se na provazech napůl svěšených a chránil se před uklouznutím, které při houpání lodi bylo na poměrně kluzké palubě téměř neodvratné.

Hlas plavčíka se ozval ještě jednou prostorem – poté zcela umlkl. Konečně se Briant s vypětím všech sil dostal ke střeše místnosti pro mužstvo.

Zavolal. Žádná odpověď.

Byl snad Moko smeten novým přívalem vln od té doby, kdy naposled vykřikl? V tom případě by nešťastný chlapec byl už hodně daleko od lodi, rovněž tak daleko od větru, protože vichřice jej nemohla nést stejnou rychlostí, jakou byl nesen škuner, a byl by tak ztracen.

Nikoli! Slabý výkřik pronikl až k Briantovi, který se vrhl na čelo přídě, v němž byl zapuštěný čelní stěžeň. Tu se jeho ruce setkaly se svíjejícím se tělem.

Byl to plavčík stísněný v koutě, který tvořilo zábradlí paluby sbíhající se na špici. Lano, které se snažil, pokud to bylo možné, držet od sebe, se mu ovíjelo kolem krku. Toto lano jej v okamžiku, kdy ho ohromná vlna chtěla smést do oceánu, zadrželo, avšak poté jím mohl být uškrcen!

Briant otevřel svůj nůž a ne bez obtíží přeřízl provaz, který rdousil plavčíka.

Moko dovedený pak na žád' zvolal, jakmile získal sílu k mluvení:

„Díky, pane Briante, díky!“

Zaujal znovu své místo u kormidla a všichni čtyři se pevně přivázali provazy, aby tak mohli odolat ohromným vlnám, které hnal vítr za *Seagullem*.

Zcela naopak, než se Briant domníval, se rychlost jachty poněkud zmenšila, jelikož už nezbyvala ani zadní plachta – z čehož hrozilo nové nebezpečí. Skutečně, vlny, které se

hnaly rychleji než *Seagull*, se mohly převrhnout na loď ze zádi a zatopit ji. Ale co dělat? Nebylo možné napnout ani tu nejmenší plachtu.

Měsíc březen na jižní polokouli odpovídá měsíci září na severní polokouli a noci mají asi střední délku. Proto, když byly asi čtyři hodiny ráno, nemohlo být jinak, se obzor na východě začal vyjasňovat. To znamenalo na té straně oceánu, k níž bouře hnala *Seagull*. Nebylo snad možné, že s příchodem dne by vichr ztratil svou prudkost? Nebylo rovněž možné, že by mohli spatřit zemi a že osud této dětské posádky by byl rozhodnutý v několika minutách? Dozvíme se to, jakmile slunce zbarví širou oblohu.

Asi v půl páté proniklo několik paprsků až k zenitu. Naneštěstí mlhy dosud bránily rozhledu na víc než čtvrt míle. Bylo možné pozorovat, jak mraky letěly úžasnou rychlostí, uragán vůbec neztratil svou sílu a hladina oceánu zanikala v pění třítících se vln. Škuner, kolikrát vyhozený na hřeben vlny, tolikrát svržený na dno této vodní propasti, by se už dvacetkrát převrátil, kdyby dostal náraz z boku.

Čtyři chlapci pozorovali tento chaos rozbouřených vln. Dobře poznávali, že jejich postavení by bylo zoufalé, kdyby se bouře brzy neutišila. *Seagull* nemohl vzdorovat víc než čtyřicet hodin nárazům oceánu, které by nakonec dokázaly odtrhnout kryt schodiště.

Tu se najednou ozval Moko:

„Země! Země!“

Průrvou v mlze plavčík nejasně spatřil východním směrem obrysy pobřeží. Neklamal se? Neexistuje nic nesnadnějšího než rozeznat náhodně tyto široké linie země, které splývají tak snadno s obrysy mraků.

„Země?“ zeptal se Briant.

„Ano,“ odpověděl Moko, „země na východě!“

A ukázal na bod na obzoru, který už opět zahalovaly spousty par.

„Víš to jistě?“ zeptal se Doniphan.

„Ano! Ano! Jistě!“ odpověděl plavčík. „roztrhnou-li se opět mlhy, spatříte ji. Tamhle, poněkud napravo od předního stěžně. Podívejte! Podívejte!“

Mlhy, které se rozptylovaly, se začaly oddělovat od oceánu a vystupovat do vyšších vzdušných vrstev. Za několik okamžiků nato se objevil oceán na několik mil před jachtou.

„Ano! Země! Skutečná země!“ zvolal Briant.

„A to velmi plochá země,“ přidal Gordon, který velmi pozorně sledoval oznamené pobřeží.

Tentokrát už neexistovaly pochyby. Země, pevnina nebo ostrov, se zračila pět nebo šest mil na širokém pásu obzoru. Bude-li *Seagull* plout ve směru, kterým se dosud hnal a z něhož mu víchř nedovoloval uniknout, měl na ni být docela jistě uvržen ani ne za hodinu. Bylo ovšem nutné se obávat, že mohl být roztříštěn dřív, než by se dotkl pevného pobřeží, zvláště pokud by se zachytil na bradlech. Ale na to chlapci ani nepomysleli. V této zemi, která se tak neočekávaně objevila před jejich zraky, neviděli a nemohli vidět nic jiného než spásu.

V té chvíli se vítr zběsile rozzuřil. *Seagull* nesený jako pířko byl hnán k pobřeží, které se odráželo s určitostí inkoustové čáry od hlubokého blankytu nebe. Za pobřežím se zdvihala vyvýšenina, jejíž vrchol nepřesahoval víc než sto padesát nebo dvě stě stop. Před ní se prostíralo žlutavé pobřeží vroubené napravo zřejmě korunami vnitrozemského lesa.

Ach, kéž by *Seagull* dosáhl toho písčitého pobřeží a nenarazil na bradlo, kéž by mu třeba ústí řeky poskytlo útočiště, pak by snad mladí cestovatelé unikli zdraví a bez pohromy!

Zatímco Doniphan, Gordon a Moko zůstali u kormidla, vydal se Briant na příd a pozoroval zemi, která se přibližovala

na dohled, neboť tak rychlý byl pohyb lodi. Ale marně hledal nějaké místo, kam by mohla jachta za příznivých podmínek zabočit. Nebylo vidět ani ústí řeky nebo potoka, ani písčité pobřeží, na něž by bylo možné najet, neboť před pobřežím se zdvihala řada skalisek, jejichž černá čela se vynořovala z moře a do nichž bil bez ustání děsný příboj vln. Tam se *Seagull* musel jediným nárazem roztříštit na kusy.

Briant se domníval, že bude nejlepší, aby všichni jeho kamarádi byli ve chvíli, kdy mělo nastat ztroskotání, na palubě. Otevřel dveře schodiště a zvolal:

„Všichni nahoru!“

Hned vyběhl na palubu pes následovaný tuctem dětí, které se uchýlily na záď jachty. Když nejmenší z nich spatřily vlny, které tvořily ohromné propasti, začaly strachem křičet.

Krátce před šestou hodinou ranní se *Seagull* přiblížil na dosah bradel.

„Dobře se držte!“ zvolal Briant, „držte se!“ a vysvlečený do půl těla byl připravený pomoci těm, které by vlny odnesly, neboť zcela jistě měla být jachta vymrštěná přes bradla.

Vtom ucítil první náraz. Loď se postavila na záď, ale i když jí tento náraz otřásl, voda skrz její stěny nepronikla.

Seagull vyzdvižený následující vlnou byl nesen asi padesát stop kupředu, aniž zavadil o skaliska, která na mnoha místech kolem trčela nad vodu. Pak se naklonil na bok a zůstal nehnutě stát uprostřed vířících vln.

Ačkoli už nebyl na širém oceánu, byl přece jen ještě čtvrt míle vzdálený od pobřeží.

Kapitola II.

Uprostřed vln – Briant a Doniphan – pozorování pobřeží – přípravy k záchraně – spor o člun – z výše stožáru – statečný pokus Brianta – následek přílivu

V té chvíli ovzduší zbavené záclon mlh poskytovalo zraku rozhled po ohromné ploše kolem škuneru. Mraky se hnaly stále větší rychlostí. Bouři nebylo dosud ani trochu na zuřivosti.

Bylo však možné, že to byly poslední nárazy, jimiž dorážela na toto neznámé pobřeží Tichého oceánu.

Jen to si bylo možné přát, protože postavení *Seagullu* nebylo méně nebezpečné než v noci, když zápasil s rozběsněným oceánem. Tyto děti přimknuté jedno k druhému se musely pokládat za ztracené, kdykoli se nějaká vlna převalila přes obruť paluby a pokryla je pěnou. Nárazy vln byly v té chvíli ještě silnější, protože jim škuner nemohl uhnout. Po každém nárazu se všechny jeho části zachvěly, a přesto se nezdálo, že by byly jeho stěny proražené, ani když narazil na bradlo, ani když byl, abychom tak řekli, zaklíněný mezi hroty skaliska. Briant a Gordon sestoupili do vnitřních prostor a přesvědčili se, že voda do vnitřních prostor lodi nevnikla.

Uklidňovali své kamarády, jak nejlépe uměli – zvlášť ty nejmenší.

„Nebojte se!“ opakoval stále Briant. „Jachta je velmi dobře postavená! Pobřeží není vzdálené! Počkejme, zcela jistě se na pobřeží dostaneme!“

„A proč čekat?“ zeptal se Doniphan.

„Ano, proč?“ přidal se jiný chlapec, asi dvanáctiletý, jménem Wilcox. „Doniphan má pravdu. Proč čekat?“

„Protože oceán je ještě příliš nízký a vrhl by nás na skály!“ odpověděl Briant.

„A kdyby jachta ztroskotala?“ zvolal třetí chlapec jménem Webb, který byl o něco starší než Wilcox.

„Nemyslím, že bychom se měli něčeho podobného obávat“, odpověděl Briant, „zejména až nastane odliv. Až voda opadne natolik, kolik vítr připustí, postaráme se o záchranu!“

Briant měl pravdu. Ačkoli příliv a odliv byly na Tichém oceánu poměrně malé, znamenaly přece jen dost značný rozdíl mezi hloubkou a mělkostí vody. Bylo tedy prospěšné několik hodin počkat, zejména kdyby se snad vítr zmírnil. Bylo možné, že při odlivu by některá část bradel zůstala suchá, pak by bylo méně nebezpečné opustit škuner a velmi snadné urazit čtvrt míle, která je dělila od pobřeží.

Avšak přestože byla tato rada rozumná, Doniphan a dva nebo tři jiní se nezdáli nijak ochotní se jí řídit. Seskupili se na přídi a tiše hovořili. Už v té chvíli bylo jasné, že Doniphan, Wilcox, Webb a ještě jeden chlapec jménem Cross neměli vůbec chuť se s Briantem dohodnout. Během dlouhé cesty na *Seagullu* se odhodlali jej poslouchat, protože, jak už bylo řečeno, Briant věděl mnohé o řízení lodi, ale oni byli vždy odhodlaní, že budou jednat svobodně, jakmile se ocitnou na pevnině – zejména Doniphan, který si myslel, že vzděláním a nadáním převyšoval Brianta i ostatní chlapce. Ostatně tato žárlivost Doniphana

oproti Briantovi neexistovala od minulého dne, a už proto, že Briant byl Francouz, nepodrobovali se mladí Angličané příliš ochotně jeho velení. Bylo nutné se obávat, aby tyto poměry nezhoršily ještě víc vážnost už tak velmi neutěšeného stavu.

Doniphan, Wilcox, Cross a Webb pozorovali zatím zpěňnou hladinu plnou vírů a rozrývanou proudy, takže se zdálo velmi odvážné vydat se skrz ni. Ani nejohravnější námořník by neodolal proudy opadávajícího oceánu, který víchř stále ještě zezadu uchvacoval. Rada několik hodin počkat byla v té chvíli naprosto správná. I Doniphan a jeho kamarádi to museli uznat, takže se nakonec odebrali na zád, kde pobývali nejmladší chlapci.

Briant řekl tehdy Gordonovi a těm, kteří byli s ním:

„Za žádnou cenu se nerozptylujme! Zůstaňme spolu, jinak jsme ztraceni!“

„Nechtěj nám rozkazovat, co máme dělat!“ vykřikl Doniphan, který to zaslechl.

„Nic nikomu neporoučím,“ odpověděl Briant, „jen říkám to, co musíme společně vykonat, abychom se všichni zachránili!“

„Briant má pravdu!“ přidal se Gordon, vážný a chladný chlapec, který nikdy nepromluvil bez dobrého rozmyšlení.

„Ano! Ano!“ zvolali dva nebo tři malí, které tajný instinkt sbližoval s Briantem.

Doniphan neodpověděl, ale jeho kamarádi i on zůstali stranou a očekávali hodinu, aby se pokusili o záchranu.

Ale která to byla ta země před nimi? Byl to některý z ostrovů Tichého oceánu, nebo to byla pevnina? Tato otázka nemohla být rozhodnutá, protože *Seagull* se nacházel příliš blízko pobřeží, takže neposkytoval možnost přehlédnout dost rozsáhlý okruh. Země tvořila široký záliv, jehož výduť byla ohraničená dvěma předhořími, jedním dost vysokým a na sever seříznutým, druhým vybíhajícím na jih do výšky. Ale co když na druhé

straně za těmito dvěma mysy se oceán zatačel a svlažoval obrysy ostrova? To byla okolnost, kterou se Briant marně snažil rozeznat jediným lodním dalekohledem.

A skutečně, kdyby tato země byla ostrov, jak by bylo možné ji opustit, kdyby nebylo možné uvolnit škuner, který příliv zajistě zničí, jak jím bude smýkat po bradlech? A kdyby byl tento ostrov pustý – neboť takové v Tichém oceánu existovaly – jak by tyto děti, ponechané samy sobě, bez ničeho kromě potravin, co by zachránily z jachty, ukojily své životní potřeby? Naopak na pevnině by byly vyhlídky na spásu mnohem lepší, neboť tou pevninou by nemohlo být nic jiného než část Jižní Ameriky. Na území Chile nebo Bolívie by se jim jistě dostalo pomoci, pokud ne hned, tedy jistě několik dní po dosažení země. Byla pravda, že by se však na tomto pobřeží hraničícím s pampskými indiány museli obávat nepříjemného setkání. Ale v tom okamžiku se jednalo především o to, dosáhnout země.

Vzduch byl dost jasný, aby jím bylo možné vidět každou podrobnost. Bylo možné přesně rozeznat přední plochou část pobřeží, vyvýšeninu, která je vzadu lemovala, rovněž mohutné stromy, které se na něm kupily. Briant zpozoroval dokonce i ústí jakési řeky vpravo na pobřeží. Celkem vzato neposkytoval-li pohled na toto pobřeží nic půvabného, ukazovaly přece jen skupiny zeleně na jakousi úrodnost, která se rovnala té, jaká bývala v pásmech střední zemské šířky. Nepochybně vzadu za vysokým pobřežím, v ústraní před větrem z oceánu, bujelo rostlinstvo nalézající příznivější půdu.

Nezdálo se, že by tato část pobřeží byla obydlená. Nebyl ani dět ani jediný dům, ani chýše, a to ani při ústí řeky. Nebydleli snad domorodci, pokud tam nějakí byli, spíš uvnitř země, kde byli méně vydaní prudkým útokům západního větru?

„Nevidím nejmenší kouř,“ řekl Briant a sklonil dalekohled.

„A na pobřeží není také žádný člun,“ poznamenal Moko.

„Jak by tam mohl být, když zde není přístav!“ odpověděl Doniphan.

„Není třeba, aby tu byl přístav,“ řekl nato Gordon. „Rybářské loďky se snad nacházejí v ústraní při ústí řeky a je možné, že bouře přinutila majitele zavléci je dovnitř.“

Gordonova poznámka byla správná, ale ať tomu bylo jakkoli, nebyl vidět žádný člun a tato část pobřeží se skutečně zdála naprosto neobydlená. Bylo však možné na ní pobývat v případě, kdyby tam mladí cestovatelé museli několik týdnů žít? To byla otázka, kterou se museli zabývat především.

Mezitím se odliv uskutečňoval pozvolna – velmi pozvolna, protože mu překážel vítr z oceánu, ačkoli se zdálo, že ochaboval a obracel se na severozápad. Bylo zapotřebí, aby byli připraveni ve chvíli, kdy by pobřežní skalnaté útesy poskytl vhodnou cestu.

Bylo asi sedm hodin. Každý se snažil vynést na palubu jachty předměty nejnnutnější potřeby a doufali, že ostatní vyloví, až by je oceán zanesl na pobřeží. Velcí i malí přiložili své ruce k tomuto dílu. Na lodi byla dost značná zásoba konzerv, sušenek, nasoleného i uzeného masa. Dali je do balíků a rozdělili mezi nejstarší, jejichž povinností bylo donést je na pevninu.

Ale aby se toto přenesení mohlo uskutečnit, bylo zapotřebí, aby po skaliskách bylo možné přejít suchou nohou. Měl však být oceán při odlivu tak nízko, že by skaliska až k pobřeží zůstala nezatopená? Briant a Gordon stále pečlivě pozorovali oceán. Se změnou ve směru větru bylo možné pozorovat i jeho zmírnění a víření vln se začalo tišit. Rovněž bylo možné jasně pozorovat odliv vody podél vyvýšených míst. Ostatně i na škuneru byl znát účinek odlivu, protože se ještě víc naklonil na bok. Dokonce se museli obávat, kdyby se toto naklonění zvětšilo, aby se loď nepoložila na bok, protože měla velmi jemné formy – štíhlé, vyduté tělo a velmi vysoký kýl, jak tomu bývalo

u jachet určených pro rychlou plavbu. V takovém případě by bylo jejich postavení nanejvýš povážlivé, kdyby voda dosáhla na příď paluby dřív, než by ji mohli opustit.

Jak žalostné bylo, že bouře odnesla čluny! S těmito plavidly, která mohla všechny pojmout, by se už Briant a jeho kamarádi mohli pokusit o přistání k pobřeží, a pak by bylo snadné zřídit spojení mezi pobřežím a škunerem a tak přepravit užitečné předměty, které v té chvíli museli ponechat zkáze lodi! A kdyby nejbližší noc *Seagull* ztroskotal, čím by byly jeho trosky, kdyby je vlny převalily přes bradla? Bylo by je potom ještě možné použít? Nepřišlo by úplně nazmar to, co by zůstalo ze zásob? Nebyli by mladí cestovatelé brzy odkázáni pouze na produkty této země? Byla to poněkud mrzutá okolnost, že neměli plavidla k provedení spásného převozu!

Náhle zazněly na přídi výkřiky. Baxter objevil něco, co bylo velmi závažné.

Jola škuneru, kterou pokládali za ztracenou, se nacházela zachycená v řetězech pod čelním stěžněm. Tato jola ovšem nemohla pojmout víc než pět nebo šest osob, avšak protože neutrpěla bouří, což zjistili, jakmile ji vytáhli na palubu, bylo možné použít ji pro případ, že by oceán nedovolil přejít přes bradla suchou nohou. Bylo nutné počkat, až hladina opadne na nejnižší bod. Mezitím došlo k živé rozmluvě, jíž se zúčastnili zejména Briant a Doniphan. Doniphan, Wilcox, Webb a Cross, kteří se zmocnili joly, se chystali sesmýknout ji z paluby, když k nim Briant přistoupil.

„Co chcete dělat?“ zeptal se.

„Co se nám zlíbí!“ odpověděl Wilcox.

„Chcete vstoupit do tohoto člunu?“

„Ano,“ odpověděl Doniphan, „a ty nám v tom nijak nebráníš!“

„Vy nás všechny chcete opustit?“ řekl Briant.

„Opustit? Proč?“ řekl Doniphan hrdě. „Nechci nikoho opustit! Poslouchej, až budeme na pobřeží, jeden z nás připluje s jolou zpět.“

„A nebude-li se moci vrátit?“ zvolal Briant, který se stěží ovládal, „a ztroskotá-li na skaliskách?“

„Nastupme, nastupme!“ pobízel Webb a odstrkoval Brianta. Pak podporovaný Wilcoxem a Crossem nadzvedl loďku, aby ji spustili na oceán. Briant ji uchopil za jeden konec.

„Vy na loďku nevstoupíte!“ řekl.

„To uvidíme!“ odpověděl Doniphan.

„A nevstoupíte!“ opakoval Briant odhodlaný odporovat k všeobecnému prospěchu.

Jola měla být zachovaná především pro nejmenší, kdyby zůstalo u pobřeží tolik vody, že by nebylo možné proniknout k pobřeží.

„Nech nás na pokoji!“ zvolal Doniphan unesený hněvem. „Opakuji ti, Briante, že nám nezabráníš, abychom udělali, co chceme!“

„A já zase,“ zvolal Briant, „opakuji, že to udělám, Doniphan!“ Oba chlapci byli připraveni vrhnout se jeden na druhého.

V této hádce se přidali přirozeně Wilcox, Webb a Cross k Doniphanovi, zatímco Baxter, Service a Garnett se hned postavili na stranu Brianta. Mohlo dojít ke smutným koncům, kdyby nezakročil Gordon.

Gordon, nejstarší a zároveň nejduchapřítomnější z chlapců, postřehl, jak smutné následky by měl takový příklad, a rozumně se rozhodl zakročit ve prospěch Brianta.

„Hej, hej!“ zvolal, „trochu trpělivosti, Doniphan! Vidiš přece, že oceán je ještě příliš rozbouřený a že se vydáváme do nebezpečí ztratit naši jolu!“

„Nechci,“ vykřikl Doniphan, „aby nám Briant poroučel, jak si na to od jisté chvíle zvykl!“

„Je to tak! Je to tak!“ opakovali Cross a Webb.

„Nechci nikomu poroučet,“ řekl Briant, „ale nedám si v tom nikým zabránit, když se jedná o záchranu všech!“

„My máme stejný pocit jako ty!“ zvolal Doniphan. „A nyní, když jsme na zemi...“

„Naneštěstí ještě nejsme,“ odpověděl Gordon. „Doniphane, nestav se na hlavu a počkejme na příznivý okamžik k použití joly!“ Gordon velmi vhodně vykonal úlohu prostředníka mezi Doniphanem a Briantem – což se ostatně stalo už víckrát – a chlupci se podrobili jeho radě.

Hladina už klesla o dvě stopy. Táhl se nějaký průliv mezi skalisky? To by bylo velmi užitečné zjistit. Briant se domníval, že mnohem lépe rozezná položení skalisek, vystoupí-li na přední stěžeň. Chytil se lan na kormidelním boku a vyšplhal se až k ráhnovi.

Skrz bradla se jevila cesta, jejíž směr byl označený body vynořujícími se po obou stranách, a tou by se museli ubírat, kdyby se měli plavit na jole k pobřeží. Ale v té chvíli bylo ještě příliš vírů a proudů v prostoru skalisek, aby mohl být tento pokus s úspěchem provedený. Byla by nevyhnutelně vržená na některý z těch útesů a rázem by se roztříštila. Bylo tedy lepší počkat na okamžik, kdy by odliv oceánu poskytl nějakou schůdnou cestu. Briant se obkročmo posadil na vrcholek ráhnovi a snažil se co nej přesněji poznat pobřeží. Vedl svůj dalekohled podél pobřeží až k patě pohoří. Pobřeží mezi těmi dvěma předhořími, která byla od sebe vzdálená osm nebo deset mil, se zdálo úplně neobydlené. Asi po půlhodině strávené tímto pozorováním Briant sestoupil a šel svým kamarádům oznámit, co viděl. Doniphan, Wilcox a Cross mu naslouchali beze slova, zatímco Gordon se ho zeptal:

„Když byl *Seagull* vržen na tato místa, Briante, bylo asi šest hodin ráno, je to tak?“

„Ano,“ odpověděl Briant.

„A kolik času je zapotřebí k odlivu oceánu?“

„Pět hodin, tuším. – Je to tak, Moko?“

„Ano, pět až šest hodin,“ odpověděl plavčík.

„Tedy kolem jedenácté hodiny,“ řekl Gordon, „bude nejvhodnější doba pokusit se o přistání k pobřeží?“

„V to aspoň já doufám,“ odpověděl Briant.

„Dobrá,“ řekl Gordon, „budme na tento okamžik připraveni a mezitím se trochu posilněme. Protože jsme nuceni vydat se do vody, bude nejlépe, uděláme-li to několik hodin po nasycení.“

To byla dobrá rada, kterou bylo možné očekávat od tohoto moudrého chlapce. Připravili si poprvé jídlo skládající se z obsahu konzerv a několika sušenek. Briant se staral zejména o nejmladší. Jenkins, Iverson, Dole a Costar se už s důvěřivostí svému věku vlastní uklidnili a jedli bez nějaké zdrženlivosti, protože už téměř čtyřicet hodin nic nejedli. Ale všechno to dobře dopadlo a několik kapek kořalky rozředěné trochou vody poskytl občerstvující nápoj.

Potom se Briant vrátil na příď škuneru, opřel se tam o zábradlí a začal pozorovat skaliska.

Jak pomalu oceán opadával! Bylo zjevné, že se hladina snižovala, protože naklonění jachty se zvětšovalo. Moko, který hodil do vody olovnici, zjistil, že zbývalo ještě asi osm stop vody nade dnem.

Dalo se očekávat, že odliv nastane tak, že dno oschne? Moko si to nemyslel a domníval se, že je povinen tajně to sdělit Briantovi, aby nikoho nepolekal.

Briant se s tím svěřil Gordonovi. Oba se dobře shodovali v tom, že ačkoli se vítr obrátí poněkud na sever, bránil oceánu, aby neopadl tak, jak by se stalo za bezvětří.

„Co uděláme?“ zeptal se Gordon.

„Nevím. Nevím!“ odpověděl Briant. „A jaké je to neštěstí nevědět si rady! Být jen dítětem tam, kde je zapotřebí být mužem!“

„Nouze nás naučí!“ odpověděl Gordon. „Nezoufejme, Briante, a jednejme obezřetně.“

„Ano, jednejme, Gordone! Neopustíme-li *Seagull* před přílivem a budeme-li muset ještě jednu noc strávit na lodi, jsme ztraceni.“

„To je zcela jasné, protože se jachta roztříští na kusy. Musíme ji proto v každém případě opustit.“

„Ano, v každém případě, Gordone!“

„Nebylo by vhodné postavit nějaký vor, jakési plavidlo?“

„Už jsem na to myslel,“ odpověděl Briant, „ale naneštěstí téměř všechna břevna odnesla bouře. Abychom strhli hrazení a postavili z jeho klád vor, k tomu už nemáme čas. Zbývá jen jola, kterou nemůžeme použít, protože oceán je příliš rozbouřený. Ne! O co bychom se snad mohli pokusit, by bylo vést lano skrz skaliska a uvázat je za konec na některém útesu. Snad by se nám takto podařilo dostat se až k pobřeží.“

„A kdo ponese toto lano?“

„Já,“ odpověděl Briant.

„A já ti pomohu!“ řekl Gordon.

„Ne, půjdu sám!“ odvětil Briant.

„Použiješ při tom jolu?“

„To by znamenalo vydat ji do nebezpečí, Gordone, bude lepší ponechat si ji jako poslední prostředek.“

Dřív než by začal provádět svůj nebezpečný záměr, chtěl Briant udělat užitečné opatření, aby byl připravený na každé nebezpečí.

Na palubě bylo několik záchranných plaveckých pásů. Malým chlapcům nařídil, aby si je navlékli. Pro případ, že by bylo nutné opustit jachtu, kdyby voda byla ještě tak hluboká, že by nebylo možné dosáhnout nohou dna, mohly je tyto pásy

udržovat nad vodou a starší by je před sebou postrkovali k pobřeží a sami se přidržovali lana.

Bylo čtvrt na jedenáct. Před čtyřicátou pátou minutou dosáhla hladina nejnižšího bodu. Při přídi *Seagullu* nestálo už víc než čtyři nebo pět stop vody, ale nezdálo se, že oceán snad klesne ještě víc než o několik palců. Asi o šedesát loktů dál se dno očividně zdvíhalo – jak bylo možné poznat z černavější barvy vody a z četných útesů vynořujících se podél pobřeží. Nejnebezpečnější bylo přebrodění hlubin, které oceán tvořil před jachtou. Kdyby se Briantovi podařilo položit lano tímto směrem a pevně je uvázat na některé skalisko, pak by bylo možné pomocí tohoto lana uvázaného k zábradlí jachty dosáhnout nějakého místa, kde by bylo možné postavit se na dno. Ano, dostali by se bez ztráty na pevninu, protože by se po tomto lanu daly smýkat balíky s potravinami a jinými užitečnými zásobami.

Tento pokus byl velmi odvážný, přesto nechtěl Briant dopustit, aby jej za něho podnikl někdo jiný, a začal tedy sám konat přípravy.

Na palubě bylo víc lan dlouhých až sto stop, která se používala jako přídržné a vlečné provazy. Briant si vybral jedno středně silné, které se mu zdálo vhodné, svlékl se a přivázal si je kolem pasu.

„Vzhůru, vy ostatní!“ zvolal Gordon, „rozvíjte lano! Sem na příd!“

Doniphan, Wilcox, Cross a Webb nemohli odepřít pomoc k dílu, jehož význam dobře chápali. Ať byly jejich úmysly jakékoli, byli ochotní rozvíjet kotouče lana a podle potřeby je pomalu popouštět, aby Briantovi ušetřili námahu.

V okamžiku, kdy se Briant chtěl vrhnout do oceánu, přiblížil se jeho bratr a zvolal:

„Bratře! Bratře!“

„Neboj, se, Jacquesi, neboj se o mě!“ odpověděl Briant. Okamžik poté jej bylo vidět na vodní hladině, jak statečně plave, zatímco se za ním rozvíjelo lano.

Tento čin by byl i na ztišeném oceánu obtížný, protože příboj prudce bil do čel skalisek. Vlny valící se kupředu a zpět bránily statečnému chlapci udržet se v přímém směru, a když jej zasáhly, bylo zapotřebí značné námahy dostat se z nich.

Nicméně Briant se pomalu blížil k pobřeží, zatímco mu jeho kamarádi přiměřeně popouštěli lano, ale bylo zřejmé, že jeho síly začínaly ochabovat, ačkoli nebyl ještě ani padesát stop od škuneru. Před ním kroužil jakýsi vír vytvořený srážkou dvojího opačného vlnění. Kdyby se mu podařilo vyhnout se víru, mohl by snad dosáhnout svého cíle, protože oceán byl dál tichý. Pokusil se s ohromnou námahou dostat vlevo, ale jeho snaha byla bezvýsledná. Ani statečný námořník plný mužné síly by nemohl přeplavat. Zachvácen vzedmutou vlnou byl Briant neodvratně vlečen do středu víru.

„Pomóc! Přitáhněte! Přitáhněte!“ mohl ještě zvolat, než zmizel. Na palubě jachty nastal hrozný zmatek.

„Přitáhněte! Přitáhněte!“ zvolal chladnokrevně Gordon a jeho kamarádi začali táhnout lano zpět, aby dovékli Brianta k lodi dřív, než by příliš dlouho trvajícím potopením ztratil dech.

Ani ne za minutu byl už Briant vytažen na palubu, ovšem v bezvědomí. Avšak v náručí svého bratra ihned procitl.

Pokus upevnit na pobřežních bradlech lano byl zmařený.

Nikdo se ho nemohl znovu ujmout s větší nadějí na úspěch. Nešťastné děti byly tedy odkázané čekat. A na co čekat? Na pomoc? A z které strany a od koho by jim mohla přijít?

Bylo už po poledni. Už bylo možné pozorovat nastalý příliv a vlny rostly. Protože nastala nová čtvrt, měly vlny zajisté vzrůst výš než předchozí den. A kdyby se vítr ještě obrátil ze strany

oceánu, nastalo by nebezpečí, že by byl škuner vyzdvižen ze svého skalního lůžka. Pak by znovu narážel o dno a ztroskotal by na bradlech. Nikdo by toto konečné ztroskotání nepřežil. A nic nebylo možné udělat, nic!

Všichni, malí obklopení velkými, pozorovali ze zádi oceán, který se vzdouval, jak bylo možné pozorovat na vrcholcích skalisek mizejících jedno po druhém. Naneštěstí se vítr obrátil opět na západ a řítil se jako minulou noc plnou silou k pevnině. Se vzrůstem vody se zvyšovaly i vlny a zahalovaly *Seagull* do velkého oparu a brzy se na něj měly zajisté převrhnout. Pouze Bůh mohl přijít na pomoc těmto mladým cestovatelům. Do jejich modliteb se mísily výkřiky hrůzy.

Krátce před druhou hodinou se škuner nadzdvížený přílivem postavil do přímé polohy z dosavadního položení na boku, ale následkem pohybu narazila příď na dno, zatímco záď seděla dosud pevně ve skalnatém lůžku. Brzy se nárazy neustále opakovaly a *Seagull* se kymácel z jedné strany na druhou. Děti se držely jedno druhého, aby nebyly smetené přes zábradlí.

V tu chvíli se blížila z vysokého oceánu pěnivá hora a vztyčila se na dva uzle před jachtou. Byla to buď ohromná vlna příboje, nebo smršť vysoká dvacet stop. Blížila se zuřivostí dravé bystřiny, zalila bradla, vyzdvihla *Seagull* a přenesla jej přes skaliska, aniž jeho kýl narazil o skálu.

Ani ne za minutu byl *Seagull* zanesen uprostřed víření této vodní spousty až do středu pobřeží a tam uvržen na písečný násep. Asi dvě stě stop od prvních skupin stromů při úpatí výšiny zůstal nehnutě ležet – tentokrát na pevné zemi, zatímco oceán vracející se zpět zanechal celé pobřeží suché.

Kapitola III.

Chairman School v Aucklandu – velcí a malí – prázdniny na oceánu – škuner Seagull – v noci patnáctého února – zanesení – srážka – bouře – porada v Aucklandu – co zbylo ze škuneru

V době naší události byla Chairman School nejváženějším ústavem v Aucklandu, hlavním městě Nového Zélandu, důležité anglické kolonii v Tichém oceánu. Bylo v něm na sto žáků pocházejících z nejlepších rodin země. Maorové, domorodí obyvatelé souostroví, do něho nemohli posílat své děti, ale pro ty byly zřízené jiné ústavy. Chairman School navštěvovali jen mladí Angličané, Francouzi, Američané a Němci, děti statkářů, soukromníků, obchodníků a úředníků země. Dostalo se jim tam velmi důkladného vychování rovného tomu, jaké bylo možné získat v ústavech Spojeného království.

Souostroví Nového Zélandu se skládalo ze dvou hlavních ostrovů, na severu Ika-Na-Mawi čili Poissonova ostrova, na jihu Tawai-Ponamu čili Čedičové země. Oddělené Cookovým průlivem se prostíraly mezi třicátým čtvrtým a čtyřicátým pátým stupněm jižní šířky – poloha rovná té, kterou na severní polokouli zaujímal část Evropy obsahující Francii a severní Afriku.

Ostrov Ika-Na-Mawi, na jižní straně velmi členitý, tvořil jakýsi nepravidelný čtyřúhelník, protáhlý severozápadním směrem do křivky, která byla zakončená van Diemenovým mysem.

Téměř na začátku této křivky a na místě, kde poloostrov neměřil víc než několik mil, byl postaven Auckland. Město zde bylo položené jako Korint v Řecku – odtud dostalo přezdívku *Jižní Korint*. Mělo dva otevřené přístavy, jeden na západ, druhý na východ. Východní na proudu Hauraki nebyl dost hluboký a bylo zapotřebí postavit několik dlouhých *piersů*, náhonů podle anglického způsobu, u nichž by lodi středního nákladu mohly bezpečně zakotvit. Mezi jinými se táhl obchodní náhon, k němuž vybíhala Queen's Street, nejhlavnější ulice města.

Chairman School se nacházela uprostřed této ulice.

Dne patnáctého února roku 1860 v poledne vyšlo z tohoto ústavu asi sto chlapců provázených svými rodiči, s rozradostněnými obličejí a patrnou radostí – ptáčky, jimž byla otevřená klec. Začínaly totiž prázdniny. Dva měsíce nezávislosti, dva měsíce svobody. A pro jistý počet žáků se otvírala rovněž vyhlídka na cestu po oceánu, o níž se už dávno v Chairman School jednalo. Bylo by zbytečné dodávat, jakou závist vzbuzovali ti, jimž jejich jmění dovoľovalo vstoupit na palubu jachty *Seagull*, která byla připravená navštívit novozélandské pobřeží a vykonat výlet formou okružní plavby.

Tento krásný škuner vystrojený rodiči žáků byl zásobený na šest týdnů cesty. Patřil otci jednoho ze žáků, panu Williamu H. Garnettovi, starému kapitánovi obchodního loďstva, k němuž mohli mít úplnou důvěru. Upsáním provedeným mezi různými rodinami byly uhrazené náklady cesty, která se měla konat za nejlepších podmínek bezpečí a pohodlí. Byla to velká radost pro mladé chlapce a bylo skutečně těžké využít lépe několika týdnů prázdnin.

V anglických ústavách se výchova lišila dost podstatně od výchovy, jak tomu bylo ve francouzských ústavách. Poskytovala se tam žákům příležitost k samostatnosti, a proto i k poměrné svobodě, která velmi zdárně působila na jejich budoucnost. Nezůstávali dlouho dětmi, zkrátka, výchova se ubírala stejným krokem se vzděláním. Odtud pocházelo, že většina z nich byla uhlazená, pozorná a pečlivá na své chování a – což je zvláště nutné podotknout – nerada se uchýlovala k přetvářce nebo lži, dokonce i tehdy, když se jednalo o vyhnutí se zaslouženému trestu. Rovněž je zapotřebí poznamenat, že mladí chlapci v těchto školních ústavách byli méně vázaní pravidly společného života a z něho plynoucího příkazu mlčení. Obvykle bydleli v oddělených místnostech, tam konali jakési hostiny, a pokud se shromáždili při společném stole, mohli zcela volně hovořit.

Žáci byli rozdělení do tříd podle věku. V Chairman School bylo pět tříd. Tak v první a druhé třídě byli malíčci, kteří ještě brali své rodiče kolem krku, ve třetí už zaměnili dětské líbání za stisknutí ruky hotových mužů. Rovněž na ně nikdo nedohlížel, bylo dovolené čtení románů a novin a často se jim doprávaly volné dny. Učební hodiny byly dost omezené, řádně se prováděla tělesná cvičení, a to tělocvik, box a hry všeho druhu. Avšak přiměřeně k této volnosti, kterou žáci zřídka zneužívali, byl ponechán jako pokárání tělesný trest, zpravidla rány metlou. Ostatně být bit nebylo pro mladé Anglosasy ničím nečestným a podrobovali se tomuto pokárání bez reptání, pokud je pokládali za odůvodněné. Angličané, to je všeobecně známo, měli v úctě tradice jak ve veřejném, tak v soukromém životě, a tyto zvyky byly neméně v úctě – i když byly přemrštěné – ve školních ústavách, kde se v ničem nepodobaly francouzským zvyklostem. Pokud byli starší povinni pomáhat mladším, dělo se to s tou podmínkou, že ti jim měli prokazovat jisté domácí služby, jimž se nemohli nijak vyhnout. Tyto službičky, jako

zejména přinášení snídaně, čištění šatů, cídění bot, obstarávání příkazů, byly známé pod jménem *fagismus* a ti, kteří je konali, se jmenovali *fagové*. To byli ti nejmenší. První oddělení bylo to, které sloužilo za fagy žákům vyššího oddělení, a když odepřeli poslušnost, byl jim život hezky ztrpčován. Ale nikdo nad tím nepřemýšlel, a tím způsobem si zvykali na kázeň, kterou bychom marně hledali u žáků francouzských ústavů. Tak to žádalo podání, a země, která je mezi všemi zachovávala, bylo skutečně Spojené království, kde se ukládala nejnižšímu *cockneyi*, tedy uličníkovi, stejně jako peerovi horní sněmovny.

Žáci, kteří se měli zúčastnit výletu na jachtě *Seagull*, patřili k různým třídám Chairman School. To mohl každý pozorovat na palubě škuneru, kde se nacházeli chlapci od osmi do čtrnácti let.

A těchto patnáct chlapců včetně plavčíka mělo být zaneseno daleko a nadlouho do hrozných příhod!

Je zapotřebí poznat jejich jména, věk, schopnosti, jejich povahu, jejich rodinné poměry i poměry, jaké mezi nimi byly v ústavu, který opouštěli v obvyklou dobu prázdnin.

Kromě dvou Francouzů, bratrů Brianta a Jacquese, a Gordona, jenž byl Američan, byli všichni anglického původu.

Doniphan a Cross pocházeli z rodin zámožných statkářů stojících v popředí novozélandské společnosti. Byli bratranci ve stáří třinácti let a několika měsíců a patřili oba do páté třídy. Doniphan, uhlazený a pečlivý vůči své osobě, byl bez odporu ze všech nejduchaplnější, nadaný a pracovitý. Snažil se, aby nikdy nebyl překonán, jednak touhou po vzdělání, jednak snahou převyšovat své druhy. Jakási šlechtická hrdost mu přinesla přezdívku *lord Doniphan* a jeho pánovitá povaha jej nutila všude, kde byl, k panovačnosti. Odtud pocházelo soupeření mezi ním a Briantem, které trvalo už několik let a přiosťřilo se zejména od té doby, kdy se zvětšil Briantův vliv na ostatní.

Co se týkalo Crosse, byl to obyčejný žák, ale prodchnutý obdivem pro všechno, co myslel, říkal nebo dělal jeho bratranec Doniphan.

Baxter z téhož oddělení byl třináctiletý chlapec, chladný, rozvázný, pracovitý, velmi vynalézavý a rovněž tak obratný. Byl to syn dost skrovně zámožného obchodníka.

Webb a Wilcox ve věku dvanáct a půl roku byli žáci čtvrté třídy. Jejich nadání bylo střední, byli dost ochotní a bojovné povahy a ukázali se vždy velmi přísní ve vyžadování služeb fagů. Jejich rodiny byly zámožné a zaujímaly vysoká místa v zemském úřednictvu.

Garnett ze třetí třídy s kamarádem Servicem, oba dvanáctiletí, byli jeden syn námořního kapitána ve výslužbě, druhý váženého osadníka, kteří obývali North Shore na severním pobřeží přístavu Waitemaly. Obě rodiny byly úzce spřátelené a z tohoto přátelství vznikla nerozlučnost Garnetta a Service. Oba měli dobré srdce, ale byli málo pracovití, takže kam je ráno postavili, tam je večer našli. Garnett byl velmi zaujatý – politováníhodná vášeň – pro tahací harmoniku, tak oblíbenou u anglického námořnictva, a tak jako syn námořníka nenechával minout chvíli, aby si nezahrál a nezapomněl přinést svůj nástroj na palubu *Seagullu*. Service byl bez odporu nejrozpustilejší, největší nezbeda celé družiny, pravý bratr Hejsa z Chairman School, jenž myslel jen na dobrodružné cesty a znal nazpaměť *Robinsona Crusoe* a *Švýcarského Robinsona*, kteří byli jeho zamilovanou četbou.

Je nutné se zmínit ještě o dvou jiných chlapcích ve stáří devíti let. První z nich, Jenkins, byl syn ředitele *Novozélandské královské společnosti nauk*, druhý, Iverson, byl syn pastora hlavního chrámu svatého Pavla. Byli dosud ve druhé a třetí třídě, ale byli počítaní mezi nejlepší žáky ústavu.

Za nimi následují dva chlapci, Dole, osm a půl, a Costar, osmiletý, oba synové důstojníků anglozélandské armády, kteří

bydleli v malém městečku Ouchunga vzdáleném šest mil od Aucklandu na pobřeží přístavu Manukauy. To byli dva maličci, o nichž nelze říci nic jiného, než že Dole byl velmi zatvrzelý a Costar velmi mlsný. I když v první třídě nijak nevynikali, přesto se domnívali, že jsou dost pokročilí, protože uměli číst a psát – a jinými věcmi se v jejich věku zajisté nelze chlubit.

Jak je vidět, tyto děti patřily vesměs k váženým rodinám odedávna usedlým na Novém Zélandu.

Ještě se musíme zmínit o zbývajících třech chlapcích, kteří vstoupili na škuner – o Američanovi a dvou Francouzích. Američan jménem Gordon byl čtrnáctiletý, jeho obličej i jeho držení těla už v té době vyjadřovaly jakousi yankeeskou samorostlost. Ačkoli byl trochu levák a také trochu těžkopádný, byl přesto nejstatečnější z chovanců páté třídy. Nebyl-li tak skvěle nadaný jako jeho druh Doniphan, byl spravedlivého ducha a praktického smyslu, jak dost často dokazoval. Měl zálibu ve vážných věcech, povahu pozorovatele a byl chladné mysli. Důsledný i v maličkostech řadil myšlenky ve svém mozku jako předměty ve svém psacím stolku, kde bylo vše roztríděné, rozlišené a poznamenané ve zvláštním seznamu. Zkrátka kamarádi si ho vážili, uznávali jeho vlastnosti, a ačkoli nebyl rodem Angličan, vždy jej rádi viděli. Gordon pocházel z Bostonu, ale po úmrtí otce i matky neměl jiného příbuzného než svého poručníka, starého konzulárního jednatele, který získal jisté jmění a usadil se na Novém Zélandu. Pobýval tam už několik let v jedné z těch krásných vil, které byly roztroušené po výšinách kolem vesnice Mount Saint John.

Oba mladí Francouzi, Briant a Jacques, byli synové nadaného inženýra, jenž byl tehdy ustanoven za ředitele velkých vysušovacích prací v bažinách uprostřed Ika-Na-Mawi. Starší byl třináctiletý, málo pracovitý, ačkoli velmi nadaný, a proto obvykle jedním z posledních v páté třídě. Ale pokud chtěl, vynikal

svou pozoruhodnou pamětí a obratností a dostal se mezi první, a to byl důvod, proč na něj Doniphan tak žárlil. Proto Briant a Doniphan nežili v Chairman School nikdy v dobré shodě a následky této neshody jsme poznali na lodi *Seagull*. Ostatně Briant byl odvážný, podnikavý, obratný v tělocviku a měl vždy připravenou odpověď. Jinak byl úslušný a dobrý chlapec, neměl nic z Doniphanovy pýchy, byl poněkud volný i nedbalý na zevnějšek – doslova pravý Francouz, a tím se tedy podstatně lišil od svých druhů anglického původu. Ostatně často se ujímal nejslabších proti zneužití jejich sil staršími, a co se jeho samotného týkalo, nikdy se nechtěl podrobit úkolům fagismu. Odtud pocházely ty vzpoury, šarvátky a bitky, z nichž díky své odvaze a síle vycházel téměř vždy vítězně. Také byl všeobecně oblíbený, a když se jednalo o velitelství na *Seagullu*, jeho kamarádi se mu s malou výjimkou neváhali podřídit, a to tím spíš, že se vědělo, že měl jakési námořnické vědomosti, které získal na cestě z Evropy na Nový Zéland.

Jacques, jeho bratr, byl pokládán vždy za největšího vtipálka třetí třídy, ne-li celé Chairman School, nevyjímaje ani Service. Bez ustání vymýšlel nové a nové žerty a tropil naschvály svým druhům, pro něž často zakusil trest. Ale jak uvidíme, jeho povaha se úplně změnila od odplutí jachty, aniž bylo možné zjistit příčinu.

Tak jsou tedy představeni chlapci, které bouře uvrhla na jednu z výsep Tichého oceánu.

Na několikatýdenní projížďce jachty *Seagull* podél novozélandských pobřeží měl mít velení její vlastník, Garnettův otec, jeden z nejodvážnějších vůdců jachty na australských pobřežích. Kolikrát se už škuner objevil na pobřeží Nové Kaledonie, Nového Holandska, od Torresova průlivu až k jižním mysům Tasmánie a také až v moluckých, filipínských a celebeských proudech, které byly často osudné pro mnohem větší lodě! Však

Seagull byl rovněž důkladně stavěný, lehce se nesl a statečně vzdoroval na mořích a oceánech i velmi prudkému povětří.

Jeho mužstvo se skládalo z kapitána, šesti námořníků, kuchaře a plavčíka – Moka, mladého dvanáctiletého černocho, jehož rodina byla mnoho let ve službách jakéhosi novozélandského statkáře. Je nutné se také zmínit o pěkném honicím psu Phannovi amerického chovu, jenž patřil Gordonovi a nikdy svého pána neopouštěl.

Odjezd byl stanoven na patnáctého února. *Seagull* čekal přivázaný zádí na výběžku obchodního náspu, a tedy docela blízko otevřeného oceánu. Mužstvo přišlo na loď až čtrnáctého února večer, když se mladí cestovatelé scházeli na lodi. Kapitán Garnett měl přijít před samým odjezdem. Gordona a jeho druhy uvítali pouze vrchní kormidelník a plavčík, zatímco ostatní mužstvo odešlo vyprázdnit poslední sklenku whisky. Když všichni zaujali svá místa a ulehli na lůžka, vyhledal i vrchní kormidelník své mužstvo v jednom z přístavních hostinců, v němž se z hrubé nedbalosti zdržel do pozdních nočních hodin. Plavčík se uložil k spánku v místnosti pro mužstvo.

Co se mezitím stalo? Je velice pravděpodobné, že se to nikdy nevysvětlí. Ale je naprosto jisté, že přívažné lano jachty se odvázalo buď náhodou, nebo něčí zlomyslností. Na palubě to nikdo nepozoroval.

Hluboká noc zahalovala přístav a Hauracký proud. Od pobřeží vál dost silný vítr a škuner zachvácený proudem odlivu byl vynesena na širý oceán.

Když se plavčík probudil, škuner se kymácel, jako by zmítaný vlnobitím, které nebylo vůbec možné pokládat za obyčejný příboj. Moko ihned vyběhl na palubu. Jachta odplouvala.

Na plavčíkův pokřik vyskočili Gordon, Briant, Doniphan a někteří jiní ze svých lůžek a vyběhli na palubu. Marně volali o pomoc. Nespatřili už ani jediné světlo z města nebo z přístavu.